

VII etap działalności SCWEW w Bydgoszczy

Kolejny, siódmy już etap działalności bydgoskiego Specjalistycznego Centrum Wspierającego Edukację Włączającą przypadł na pierwsze trzy miesiące 2023 r. SCWEW kontynuował w tym czasie realizację zadań narzuconych przez nowe wyzwania oświatowe, koncentrujące się na zapewnieniu wysokiej jakości edukacji dla wszystkich uczniów, niezależnie do jakiej szkoły czy przedszkola uczęszczają.

W trosce o bezpośrednie wsparcie w rozwijaniu dostępności procesu nauczania – uczenia się na poziomie lokalnym bydgoski SCWEW przeprowadził w okresie I-III.2023 r.:

- 7 obserwacji wspierających, inaczej zwanych superwizjami koleżeńskimi. W ramach takich działań specjaliści SCWEW obserwują zajęcia prowadzone przez nauczycieli szkół i przedszkoli ogólnodostępnych, przekazując uwagi i rekomendacje dotyczące procesu nauczania oraz innych trudności i zaburzeń w zakresie funkcjonowania i relacji, jakie występują w klasie/grupie zróżnicowanej.
- Konsultacje indywidualne dla 8 dyrektorów szkół ogólnodostępnych i koordynatorów SCWEW w liczbie 24 godzin. Konsultacja to udzielenie odpowiedzi na pytania, rozstrzygnięcie wątpliwości bądź znalezienie rozwiązań danego problemu w ramach realizowanego wsparcia przez SCWEW. W jednym ze spotkań Lidera SCWEW z Dyrektorami i koordynatorami uczestniczyła p. Magdalena Buschmann, Dyrektor Wydziału Edukacji i Sportu UM Bydgoszczy.
- 16 konsultacji eksperckich indywidualnych i grupowych dla nauczycieli i specjalistów. Konsultacje to próby doboru jak najbardziej właściwych rozwiązań w zdiagnozowanych obszarach wsparcia, adekwatne do specyfiki funkcjonowania każdego dziecka i grupy zróżnicowanej
- 8 działań doradczo – szkoleniowych w zakresie podniesienia kompetencji pracowników szkół związanych z działaniami interwencyjnymi. Poprzez wspólne analizowanie przyczyn trudności weryfikuje się skuteczność podjętych działań. Przykładowe szkolenia VII etapu:

- *"Mediacje szkolne i rówieśnicze"* - procedury prowadzenia mediacji w sprawach szkolnych i rówieśniczych, funkcja i zadania oraz rola mediatora w mediacjach szkolnych i rówieśniczych, obszary zastosowań mediacji szkolnych i rówieśniczych;
- Udział kadry, koordynatorów i n-li szkół ogólnodostępnych w szkoleniu *Trening Umiejętności Społecznych* przeprowadzonym przez autora programu kaktus, reprezentującego Pracownię Wsparcia Psychologicznego w Łodzi. Trening Umiejętności Społecznych to terapia, dzięki której dzieci uczą się, jak się efektywnie komunikować, rozwiązywać konflikty, współpracować z innymi oraz radzić sobie z trudnymi sytuacjami. Umożliwia nie tylko ćwiczenie szeregu konkretnych umiejętności, ale i rozwój przydatnych w życiu postaw: aktywnego słuchania, przyjmowania krytyki i radzenia sobie z nią oraz zdrowej asertywności.
- Szkolenie dotyczące wykorzystania technologii asystującej w Ośrodku Wsparcia i Testów w Bydgoszczy
- Udział w szkoleniu *Inkluzja jako edukacja wysokiej jakości i dostępna dla wszystkich osób uczących się* przeprowadzonym przez Centrum Rozwoju Edukacji A-Z - praktyczne rozwiązania w celu zwiększenia jakości i dostępności edukacji włączającej w szkole i przedszkolu.

➤ Ponadto szkolenia z zakresu: *Zaburzenia przetwarzania słuchowego; Tutoring rówieśniczy; Obsługa sprzętu multimedialnego.*

- 16 zajęć modelowych w tym lekcji otwartych na terenie przedszkoli i szkół ogólnodostępnych
- 16 konsultacji w zakresie wsparcia specjalistycznego dla rodziców i uczniów. Konsultacje odbywały się cyklicznie wg ustalonego planu pracy lekarza psychiatry i psychologa np. Omówienie i wykorzystanie testu ADOS; Preorientacja zawodowa dla osób z niepełnosprawnościami
- Szkolenie w ramach Sieci współpracy, która umożliwia dzielenie się wiedzą i umiejętnościami w aspekcie poszukiwania sposobów radzenia sobie z problemami
- Bieżące instruktaże dotyczące prawidłowego korzystania z wypożyczonego sprzętu i pomocy dydaktycznych, wskazówki dotyczące możliwości technicznych i wykorzystania. W Wypożyczalni SCWEW zaksięgowanych jest 234 pozycji różnorodnych pomocy dydaktycznych. Dzięki rzeczowym konsultacjom z koordynatorami SCWEW, będą one powiększone o kolejne, nowe i dedykowane egzemplarze.

Cała kadra bydgoskiego SCWEW, a więc lider, eksperci i koordynatorzy placówek objętych pilotażem brali udział w styczniu i lutym br. w szkoleniach uzupełniających organizowanych przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w Sulejówku. Mieliśmy przyjemność uczestniczenia we wszystkich zaproponowanych przez ORE szkoleniach. W bogatej ofercie znalazły się następujące propozycje:

- *Przygotowanie nauczycieli przedszkoli/szkół ogólnodostępnych do stosowania oceny funkcjonalnej (poznanie zachowań dziecka i sposobów reagowania na nie) jako podstawy projektowania działań edukacyjnych*

Celem ogólnym szkolenia było wyposażenie nauczycieli przedszkoli/szkół ogólnodostępnych w wiedzę, umiejętności i narzędzia do stosowania oceny funkcjonalnej poprzez:

- zapoznanie uczestników z klasyfikacją ICF
- wypracowanie narzędzi do przeprowadzenia oceny funkcjonalnej
- wypracowanie wzorów dokumentów zgodnie z klasyfikacją ICF
- zaplanowanie wsparcia dla dziecka, ucznia w oparciu o wyniki przeprowadzonej oceny funkcjonalnej z uwzględnieniem analizy i możliwości modyfikowania zachowań dziecka

- *Przygotowanie tekstów i materiałów edukacyjnych w wersjach łatwych do czytania i zrozumienia.*

Celem ogólnym szkolenia było wyposażenie nauczycieli w umiejętność tworzenia tekstów i materiałów edukacyjnych łatwych do czytania i zrozumienia poprzez:

- zapoznanie uczestników ze standardami plain language
- zapoznanie uczestników ze standardami easy to read
- wypracowanie metod zredagowania tekstu zgodnie ze standardami tekstu łatwego do czytania i rozumienia

- *Wypalenie zawodowe nauczycieli, jak sobie radzić i przeciwdziałać?*

Celem ogólnym szkolenia było doskonalenie wiedzy i umiejętności lidera i kadry SCWEW z obszaru wypalenia zawodowego, radzenia sobie i przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu poprzez:

- zapoznanie uczestników szkolenia z sygnałami i symptomami ostrzegawczymi wypalenia zawodowego oraz definicją syndromu wypalenia zawodowego
- wyposażenie uczestników szkolenia w umiejętności rozpoznawania oznak oraz przeciwdziałania/zapobiegania przyczynom wypalenia zawodowego, w tym strategię zapobiegania wypaleniu zawodowemu oraz sposoby eliminowania źródeł stresu
- poznanie zasad korzystania z superwizji edukacyjnej w kontekście przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu i radzeniu sobie z jego skutkami

- *Obserwacja wspierająca, superwizja edukacyjna dla nauczycieli oraz monitorowanie jakości oferowanego wsparcia z wykorzystaniem narzędzi do samooceny.*

Celem ogólnym szkolenia było wyposażenie lidera i kadry SCWEW w wiedzę i umiejętności umożliwiające skuteczne udzielanie oraz korzystanie z obserwacji wspierającej/superwizji edukacyjnej w kontekście dokonywania samooceny na rzecz monitorowania jakości oferowanego wsparcia poprzez:

- zapoznanie z rolą i znaczeniem superwizji w pracy zawodowej nauczyciela
- poznanie technik oraz możliwości budowania i podnoszenia jakości relacji i współpracy w edukacji
- zapoznanie z różnymi metodami pracy superwizyjnej
- wyposażenie w umiejętności organizowania, prowadzenia oraz korzystania z superwizji indywidualnych i grupowych

- *Projektowanie uniwersalne, uniwersalne instrumenty wsparcia, racjonalne dostosowania dla dzieci i uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami.*

Celem ogólnym szkolenia było wyposażenie lidera i kadry SCWEW w praktyczne umiejętności stosowania w praktyce edukacyjnej zasad uniwersalnego projektowania (UDL) poprzez:

- zapoznanie z zasadami uniwersalnego projektowania w edukacji
- wyposażenie w praktyczne umiejętności racjonalnego dostosowania oraz modyfikowania procesu edukacyjnego
- wyposażenie uczestników szkolenia w praktyczne umiejętności zaplanowania zajęć lekcyjnych w duchu uniwersalnego projektowania (w tym scenariusze zajęć, racjonalne dostosowanie przestrzeni klasy, szkoły czy materiały dydaktyczne)
- zapoznanie z przykładami/ dobrymi praktykami z obszaru racjonalnego dostosowania w edukacji

- *Współnauczanie - co-teaching, jako metoda podnoszenia jakości edukacji włączającej.*

Celem ogólnym szkolenia było wyposażenie lidera i kadry SCWEW w wiedzę i umiejętności niezbędne do prowadzenia zajęć w duchu co-teachingu poprzez:

- wyposażenie uczestników szkolenia w wiedzę z zakresu skutecznych metod i technik nauczania, ze szczególnym uwzględnieniem co-teachingu
- wyposażenie uczestników w umiejętności praktyczne zastosowania co-teachingu w pracy nauczyciela
- wyposażenie uczestników szkolenia w wiedzę z zakresu 6 modeli co-teachingu oraz umiejętności praktycznego zastosowania ich w pracy nauczyciela i projektowaniu zajęć edukacyjnych
- poznanie korzyści z zastosowania metody co-teachingu w pracy nauczyciela

- *Szkolenie dorosłych – jak nauczać nauczycieli?*

Celem ogólnym szkolenia było wyposażenie lidera i kadry SCWEW w wiedzę, umiejętności i postawy niezbędne do skutecznej pracy z dorosłymi poprzez:

- zapoznanie uczestników z podstawami wiedzy z zakresu andragogiki oraz organizacji procesu doskonalenia dorosłych
- zapoznanie uczestników z najważniejszymi aspektami procesu grupowego, pracy z grupą, zespołem
- zapoznanie uczestników ze sposobami efektywnego przekazywania wiedzy
- poznanie zasad i nabycie umiejętności skutecznej komunikacji
- pokazanie sposobów efektywnego motywowania uczestników
- zapoznanie ze sposobami radzenia sobie z oporem, krytyką, oceną

Ponadto Ośrodek Rozwoju Edukacji w ramach projektu pozakonkursowego “Opracowanie modelu funkcjonowania Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację Włączającą (SCWEW)”, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego, realizowanego w ramach Priorytetu II, Działanie 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty PO WER, zorganizował konferencję: „Zdrowie psychiczne wyzwaniem naszych czasów. Rola SCWEW we wspieraniu dzieci/uczniów z problemami psychicznymi”, która odbyła się stacjonarnie w dniach 30-31.01.2023 r. w Warszawie.

Zaproszenie na konferencję zostało skierowane do liderów, ekspertów, specjalistów i przedstawicieli organów prowadzących oraz instytucji wspierających i współpracujących ze Specjalistycznymi Centrami Wspierającymi Edukację Włączającą. Jako bydgoski SCWEW wzięliśmy w niej również udział, poszerzając znakomicie wiedzę chociażby z takich tematów poruszanych na konferencji jak: - Rola szkoły w profilaktyce zachowań ryzykownych / w profilaktyce zdrowia psychicznego - Architektura dobrych emocji w szkole - Możliwości i formy interwencji kryzysowej na poziomie szkoły.

Rzeczowe konsultacje w gronie informatyków, Lidera i Eksperta ds. technologii wspomagających na temat ostatecznej wersji nowej strony internetowej SCWEW przyniosły wymierny skutek w postaci wizualnej poprawy i zwiększenie stopnia jej czytelności.

Kontynuowano ustalenia z Miejskim Przedsiębiorstwem Komunikacyjnym w Bydgoszczy, dotyczące wyceny umiejscowienia kolejnych plakatów wewnątrz autobusów komunikacji miejskiej i oklejenia tyłów autobusów w ramach III edycji kampanii społecznej SCWEW

Na przełomie stycznia i lutego 2023 r. rozpoczęliśmy przygotowania do organizacji konferencji podsumowującej działalność SCWEW w okresie pilotażowym. Zwracając się z propozycją współpracy szczególnie w części merytoryczno – naukowej spotkaliśmy się z bardzo życzliwym i przychylnym przyjęciem pracowników Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. W okresie od lutego do maja kilkakrotnie spotykaliśmy się stacjonarnie i on line, aby wypracować niezbędne dokumenty i ostateczny przebieg konferencji. W Komitecie Naukowym Konferencji jako przewodniczący weźmie udział Prof. dr hab. Piotr Kostyło – Kierownik katedry Wydziału Pedagogiki UKW, Przewodniczący Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego oraz Dr Maciej Jabłoński – Pracownik Katedry Pedagogiki Specjalnej i Logopedii UKW i Dr hab. Helena Ostrowicka, prof. uczelni – Dziekan Wydziału Pedagogiki UKW. Natomiast w Komitecie Organizacyjnym Konferencji wraz z Liderem i Ekspertem ds. informacji i ewaluacji SCWEW bierze udział Dr Iwona Mandrzejewska-Smół, adiunkt na Wydziale Pedagogiki UKW. **Konferencja naukowo – szkoleniowa, podsumowująca działania Specjalistycznego Centrum Wspierającego Edukację Włączającą w Bydgoszczy „Filary edukacji włączającej w szkole równych szans dla wszystkich” odbędzie się 19 maja 2023 r. w auli Biblioteki Głównej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.** Współorganizatorami tego wydarzenia będą: Specjalistyczne Centrum Wspierające Edukację Włączającą w Bydgoszczy, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 3 w Bydgoszczy, Katedra Filozofii Wychowania i Edukacji Obywatelskiej oraz Katedra Pedagogiki Specjalnej i Logopedii na Wydziale Pedagogiki Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.

Odmienne, aczkolwiek bardzo ciekawą propozycją współpracy SCWEW i UKW w Bydgoszczy jest zaproszenie do wydania wspólnej książki, którą złożył w lutym br. p. Dr Maciej Jabłoński – Pracownik Katedry Pedagogiki Specjalnej i Logopedii UKW. Będą to bajki wierszowane, do których ilustracje przygotowują osoby z niepełnosprawnością intelektualną. „Pomysł, jak i sam proces przygotowania książki z jej etapem końcowym będzie znakomitą przykładem inkluzji społecznej, w której Wszyscy jesteśmy istotną częścią społeczeństwa pomimo tego, iż każdy z Nas wypełnia inne zadania i pełni inną rolę w życiu. Tak samo w tym działaniu, mamy ilustratorów, autora, wydawcę i promotora. Dzięki czemu powstaje/powstanie wspólne dzieło”. Wspierając pomysł, aktywnie uczestniczymy w jego realizacji.

Dzięki partnerstwu Specjalistycznego Centrum Wspierającego Edukację Włączającą w Bydgoszczy i Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy możliwe jest ciągle pogłębianie i poszerzanie wiedzy potrzebnej i niezbędnej do codziennego wspierania najważniejszych filarów wdrażania edukacji włączającej oraz odważnego wskazywania kluczowych warunków, które są niezbędne do trwałości i wysokiej jakości edukacji w polskiej szkole i przedszkolu. Powyższa kwestia znajdzie się w treściach publikacji wymaganej w kolejnym, ósmym etapie działalności SCWEW

Krzysztof Nowaczyk - ekspert ds. informacji i ewaluacji SCWEW